

Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, <i>prof.</i>
Razredni odjel	6. razred
Redni broj pripreme	13.
Nastavna cjelina / tema	II. OD ROPSTVA DO SLOBODE
Nastavna jedinica / podtema	7. Zlatno tele

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV A.6.1. Učenik uočava i objašnjava povezanost grijeha i neslobode, odgovornosti i slobode, na temelju konkretnih primjera iz Biblije i svakodnevnoga života.

OŠ KV A.6.1. Učenik na temelju odabranih biblijskih tekstova prepoznaje vjeru kao put k slobodi.

OŠ KV B.6.1. Učenik opisuje Mojsija kao osobu velike vjere.

OŠ KV C.6.1. Učenik analizira biblijske tekstove koji govore o tome kako je Bog uvijek spreman obnoviti savez prijateljstva i ljubavi s čovjekom.

Ključni pojmovi	zlatno tele, idol, idolopoklonstvo, Savez, grijeh, nesloboda, odgovornost, Mojsije, zagovor, oproštenje, obnova Saveza
Središnje / problemsko pitanje	Kako idolopoklonstvo pokazuje da čovjek može zamijeniti Boga nečim vidljivim i tako izgubiti slobodu, te kako se raskinuti Savez može obnoviti?
Nastavne metode	razgovor, usmjereno čitanje, rad na biblijskom tekstu, razvrstavanje, slijed događaja, analiza pojmova i citata, problemsko i suradničko učenje, usmjereno promatranje, likovna analiza, crtanje, formativna provjera
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama
Nastavna sredstva	udžbenik „Biram slobodu“, radna bilježnica, Biblija, bilježnica, radni predlošci, projektor / pametna ploča, bojice, digitalni udžbenik, digitalna ilustracija zlatnoga teleta, reprodukcija Nicolasa Poussina, računalo ili tablet (po izboru)
Međupredmetne poveznice	Hrvatski jezik – OŠ HJ A.6.2. izdvaja važne podatke i uspoređuje sadržaje slične teme; Osobni i socijalni razvoj – osr C.3.2. prepoznaje važnost odgovornosti pojedinca u društvu; Likovna kultura – OŠ LK B.6.1. opisuje osobni doživljaj djela; Informatika – C.6.1. izrađuje i predstavlja digitalne sadržaje.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: Praćenje razumijevanja pojmova idol i idolopoklonstvo, povezivanja grijeha s neslobodom i posljedicama, razumijevanja Mojsijeva zagovora te obnove Saveza.

Vrednovanje kao učenje: Samoprocjena metodom „Tri koraka razumijevanja“: učenik procjenjuje može li povezati zlatno tele, raskid Saveza, Mojsijev zagovor i obnovu.

Vrednovanje naučenoga: Formalno brojčano vrednovanje predviđeno je na ovom satu. Učenici će usmeno odgovarati 10 Božjih zapovijedi.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – DOŽIVI (približno 7–10 minuta)

Uvodna molitva:

Oče naš...

ili:

Bože, Ti si vjeran i kad smo mi nestalni. Sačuvaj nas od toga da stvari, uspjeh ili tuđe mišljenje stave na mjesto koje pripada Tebi. Daj nam hrabrosti priznati pogrešku, preuzeti odgovornost i vratiti se dobru. Amen.

Alternativa: Vjeroučitelj će pročitati misao sa str. 22: „Nitko i ništa ti ne može zamijeniti Boga. Zapamti, On je uvijek prisutan.“ Učenici će u tišini izreći: „Bože, budi mi na prvom mjestu.“

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

„Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 32–33.“

Ili:

„Učenici će naučiti napamet *Deset Božjih zapovijedi* prema popisu u udžbeniku, str. 21. **Usmeno će biti ispitivani na idućem susretu.**“

Motivacija:

Vjeroučitelj na ploču napiše: VAŽNO – ALI NE GOSPODAR. Učenici navode za svaku karticu jedan zdrav način uporabe i jedan znak da bi nešto moglo početi upravljati čovjekom. Ne iznose privatne primjere niti procjenjuju druge učenike.

VAŽNO – ALI NE GOSPODAR

MOBITEL	SPORTSKI USPJEH	NOVAC
POPULARNOST	PRIJATELJSTVO	HOBİ

Razgovor:

- Može li dobra stvar postati problem ako zauzme prvo mjesto u životu? (Može, ako počne upravljati našim izborima i potiskivati ono što je stvarno važno.)
- Što znači da nešto postane „gospodar“ čovjeku? (Da čovjek više ne upravlja time slobodno, nego to snažno određuje njegove odluke.)
- Koja zapovijed iz prethodnoga sata upozorava da nitko i ništa ne zauzme Božje mjesto? (Prva Božja zapovijed.)

Najava teme i središnjega pitanja:

Danas pratimo što se dogodilo kada je izraelski narod, nestrpljiv zbog Mojsijeva izbivanja, poželio boga kojega može vidjeti i opipati. Upoznat ćemo pojmove zlatno tele, raskid Saveza, Mojsijev zagovor i obnovu Saveza. Istraživat ćemo:

Kako idolopoklonstvo pokazuje da čovjek može zamijeniti Boga nečim vidljivim i tako izgubiti slobodu, te kako se raskinuti Savez može obnoviti?

II. SREDIŠNJI DIO – OTKRIJ I POVEŽI (približno 27–30 minuta)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti u nastavku predstavljaju prijedloge i mogućnosti izbora. Nije predviđeno da se sve provedu u jednom nastavnom satu. Vjeroučitelj odabire aktivnosti prema odgojno-obrazovnim ishodima, raspoloživom vremenu, osobitostima razreda, dostupnoj opremi i potrebama učenika.

Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja (čitanje metodom četiri koraka, individualni rad, rad u paru i zajednička provjera, 14 minuta)

Učenici će pročitati tekst „Zlatno tele“, udžbenik, str. 22. Tijekom čitanja označavaju četiri ključna koraka: 1. NESTRPLJIVOST NARODA, 2. ZLATNO TELE, 3. RAZBIJENE PLOČE, 4. OBNOVA SAVEZA. Zatim u paru dopunjuju tablicu: što se dogodilo i što taj događaj znači za odnos Boga i naroda. Nakon provjere učenici podcrtavaju rečenicu da se Mojsije nakon nevjere vraća na Sinaj moliti za narod i da Bog ponovno oprašta.

Rješenje: 1. Nestrpljivost – narod teško podnosi Mojsijevo izbivanje i traži vidljiva boga. 2. Zlatno tele – stvoreni predmet dobiva mjesto Boga. 3. Razbijene ploče – vidljivi znak raskinutoga Saveza. 4. Obnova – Mojsije ponovno odlazi na Sinaj, moli, prima nove ploče i narod nastavlja put.

Radni predložak:

KORAK	ŠTO SE DOGODILO?	ŠTO ZNAČI?
NESTRPLJIVOST		
ZLATNO TELE		
RAZBIJENE PLOČE		
OBNOVA SAVEZA		

Ili:

Učenici će tekst „Zlatno tele“, udžbenik, str. 22, pročitati zajednički po odlomcima. Nakon čitanja slijedi kratki razgovor s nekoliko osnovnih pitanja. Vjeroučitelj na ploči zapisuje ključne riječi: nestrpljivost – idol – raskid Saveza – obnova Saveza.

Razgovor:

- Zašto je narod postao nestrpljiv? (*Mojsije se dugo nije vraćao s brda.*)
- Što je Aron napravio? (*Izradio je zlatno tele.*)
- Što zlatno tele predstavlja? (*Idola, odnosno lažnoga boga.*)
- Što se dogodilo sa Savezom? (*Narod ga je svojim grijehom raskinuo.*)
- Kako završava događaj? (*Mojsije moli za narod i Bog otvara put obnovi Saveza.*)

NESTRPLJIVOST – IDOL – RASKID SAVEZA – OBNOVA SAVEZA

Shematski prikaz i ključni naglasci:

Kršćanski naglasak: Idol nije samo predmet iz davne prošlosti. Idolatrija počinje kada nešto stvoreno dobije mjesto koje pripada Bogu i počne upravljati čovjekovim izborima. Tekst sa str. 22 istodobno pokazuje da grijeh ima posljedice, ali i da Bog ostavlja put povratka i obnove.

Aktivnost 2: Idol ili nije idol? (rad u paru, 7 minuta)

Parovi će pročitati pet izmišljenih situacija. Za svaku označavaju: A) razumna uporaba / vrijednost ili B) nešto zauzima preveliko mjesto i može postati idol. U zadnjem stupcu pišu samo jednu riječ koja pokazuje što je potrebno vratiti u ravnotežu.

Rješenje: 1. Sport bez zanemarivanja obveza – A. 2. Vrijedim samo ako imam najnoviji mobitel – B. 3. Štednja za važan cilj – A. 4. Popularnost važnija od istine – B. 5. Zahvalnost Bogu i odgovorna uporaba stvari – A.

Radni predložak:

SITUACIJA	A / B	ŠTO VRATITI U RAVNOTEŽU?
Volim sport, ali ne zanemarujem obveze i ljude.	_____	_____
Mislim da vrijedim samo ako imam najnoviji mobitel.	_____	_____

Štedim novac za važan cilj i ne mjerim ljude po imetku.	_____	_____
Popularnost mi je važnija od istine i poštenja.	_____	_____
Zahvaljujem Bogu, a stvari koristim odgovorno.	_____	_____

Aktivnost 3: Zašto su željeli boga kojega mogu vidjeti? (rad u skupinama, problemsko učenje, 7 minuta)

Skupine će odgovoriti na pitanje iz udžbenika: zašto narod u trenutku nestrpljivosti želi boga kojega može vidjeti i opipati? Svaka skupina mora povezati tri podatka: Mojsije dugo ne silazi s brda, narod se osjeća nesigurno i traži od Arona da napravi zlatno tele. Zaključak mora sadržavati riječi NESIGURNOST – VIDLJIVO – VJERA.

Rješenje: Narod je u nesigurnosti tražio nešto vidljivo i opipljivo umjesto povjerenja u Boga. Slaba vjera tražila je brzu zamjenu za Boga kojega ne mogu kontrolirati ni vidjeti.

Radni predložak:

PODATAK IZ TEKSTA	ŠTO OTKRIVA?
Mojsije dugo ne silazi s brda.	_____
Narod traži Arona da „napravi boga“.	_____
Žele boga koji će ići pred njima.	_____
ZAKLJUČAK: NESIGURNOST – VIDLJIVO – VJERA	_____

Aktivnost 4: Lanac neslobode (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će numerirati pet kartica u ispravan redoslijed od 1 do 5 tako da pokažu kako jedna pogrešna odluka vodi drugoj. Zatim uz dvije kartice dopisuju po jednu posljedicu.

Rješenje: Redoslijed: NESTRPLJIVOST → TRAŽENJE VIDLJIVOGA BOGA → ZLATNO TELE → RASKID SAVEZA → POSLJEDICE I POTREBA ZA POVRATKOM.

Radni predložak:

BROJ	KARTICA	POSljedica / OBJAŠNJENJE
_____	RASKID SAVEZA	_____

—	ZLATNO TELE	_____
—	NESTRPLJIVOST	_____
—	POTREBA ZA POVRATKOM	_____
—	TRAŽENJE VIDLJIVOGA BOGA	_____

Aktivnost 5: Izl 32,1–6a – Tko sada vodi narod? (rad u skupinama, biblijski tekst, 8 minuta)

Skupine će pročitati biblijski tekst „Zlatno tele“ iz digitalnoga udžbenika. Uloge: čitač, zapisničar, čuvar vremena i izvijestitelj. U tablicu upisuju što narod traži, što Aron čini i što narod na kraju tvrdi o teletu. Posebno uočavaju da narodu Božje djelo izlaska iz Egipta pripisuju izrađenom predmetu.

Rješenje: Narod traži da mu Aron napravi boga; Aron skuplja zlato i izrađuje tele; narod teletu pripisuje izbavljenje iz Egipta. Time stvoreni predmet dobiva mjesto i čast koja pripada Bogu.

ZLATNO TELE - Izl 32,1-6a

A narod, videći gdje Mojsije dugo ne silazi s brda, okupi se oko Arona pa mu rekne: »Ustaj! Napravi nam boga, pa neka on pred nama ide! Ne znamo što se dogodi s tim čovjekom Mojsijem koji nas izvede iz zemlje egipatske.« »Poskidajte zlatne naušnice što vise o ušima vaših žena, vaših sinova i vaših kćeri«, odgovori im Aron, »pa ih meni donesite.« Sav svijet skine zlatne naušnice što ih je o ušima imao i donese Aronu. Primivši zlato iz njihovih ruku, rastopi kovinu u kalupu i načini saliveno tele. A oni poviču: »Ovo je tvoj bog, Izraele, koji te izveo iz zemlje egipatske.« Vidjevši to Aron, sagradi pred njim žrtvenik a onda najavi: »Sutra neka se priredi svečanost u čast Jahvi!« Sutradan rano ustanu i prinesu žrtve paljenice i donesu žrtve

pričesnice. Onda svijet posjeda da jede i pije. Poslije toga ustade da se zabavlja.

Radni predložak:

TKO?	ŠTO ČINI / GOVORI?	ZAŠTO JE VAŽNO?
NAROD		
ARON		
ZLATNO TELE		

Aktivnost 6: Savez raskinut – razbijene ploče (rad u paru, biblijski tekst, 7 minuta)

Parovi će pročitati odabrani ulomak Izl 32,15–24. Za tri detalja razlikuju DOSLOVNI DOGAĐAJ i ZNAČENJE. Na kraju jednom rečenicom objašnjavaju zašto su razbijene ploče snažan simbol raskinutoga Saveza.

Rješenje: Ploče su razbijene – Savez je teško narušen; tele je uništeno – idol se odbacuje; Mojsijev gnjev – događaj nije bezazlena pogreška, nego ozbiljan grijeh protiv Saveza.

SAVEZ RASKINUT - RAZBIJENE PLOČE - Izl 32,15-24

Mojsije se okrene i siđe s brda. U rukama su mu bile dvije ploče svjedočanstva, ploče ispisane na objema plohama; ispisane i s jedne i s druge strane. Ploče su bile djelo Božje; pismo je bilo pismo Božje u pločama urezano. A Jošua ču viku naroda koji je bučio pa reče Mojsiju: »Bojna vika u taboru!« Mojsije mu odgovori: »Niti viču pobjednici, niti tuže pobijeđeni: tu ja samo pjesmu čujem.« Čim se približi taboru te opazi tele i kako igraju, razgnjevi se Mojsije. Baci iz ruku ploče i razbije ih na podnožju brda. Pograbi tele koje bijahu napravili, spali ga ognjem i u prah satre. Onda prah

razbaca po vodi i natjera Izraelce da je piju. »Što ti je ovaj puk učinio«, reče Mojsije Aronu, »da si tako velik grijeh na nj svalio?« »Neka se moj gospodar srdžbom ne raspaljuje«, odgovori Aron, »Sam dobro znaš kako je ovaj narod na zlo sklon. Rekoše mi: "Napravi nam boga pa neka pred nama ide! Ne znamo što se dogodi s tim čovjekom Mojsijem koji nas izbavi iz zemlje egipatske." Na to im ja rekoh: Tko ima zlata, neka ga skine! Tako mi ga dadoše, a ja ga bacih u vatru te izađe ovo tele.«

Radni predložak:

DETALJ	DOSLOVNO	ZNAČENJE
PLOČE	_____	_____
TELE	_____	_____
MOJSIJEV GNJEV	_____	_____

Aktivnost 7: Mojsije ponovno zagovara (individualni rad, biblijski tekst, 7 minuta)

Učenici će prema tekstu Izl 32,30–34 preoblikovati sadržaj u tri kratke poruke: što Mojsije kaže narodu, što moli Boga i što Bog odgovara Mojsiju. Svaka poruka smije imati najviše deset riječi.

Rješenje: Mojsije narodu – priznaje da je grijeh težak i najavljuje zagovor. Mojsije Jahvi – moli oproštenje za narod i solidarizira se s njim. Jahve Mojsiju – šalje ga da nastavi voditi narod i obećava da će njegov anđeo ići pred njima.

MOJSIJE PONOVRNO ZAGOVARA - Izl 32,30–34

Sutradan reče Mojsije narodu: »Težak ste grijeh počinili. Ipak ću se Jahvi popeti. Možda za vaš grijeh oproštenje pribavim.« Mojsije se vrati Jahvi pa reče: »Jao! Narod onaj težak je grijeh počinio napravivši sebi

boga od zlata. Ipak im taj grijeh oprosti... Ako nećeš, onda i mene izbriši iz svoje knjige

koju si napisao.« Nato Jahve odgovori Mojsiju: »Onoga koji je protiv mene sagriješio izbrisat ću iz svoje knjige. Nego, idi sad! Povedi narod kamo sam ti rekao. Anđeo će moj pred tobom ići.«

Radni predložak:

GOVORNIK	PORUKA U NAJVIŠE 10 RIJEČI
MOJSIJE NARODU	_____
MOJSIJE JAHVI	_____
JAHVE MOJSIJU	_____

Aktivnost 8: Današnja „zlatna telad“ – bez prozivanja (rad u skupinama, 8 minuta)

Skupine dobivaju četiri potpuno izmišljene situacije. Ne govore o sebi ni o drugim učenicima. Za svaku situaciju određuju što postaje „prevažna stvar“, koju slobodu to može smanjiti i koji bi jedan korak vratio dobru mjeru.

Rješenje: Primjeri: uređaj – smanjuje slobodu vremena i pažnje – postaviti granicu uporabe; popularnost – smanjuje slobodu istine – izabrati poštenje; rezultat – smanjuje slobodu odnosa – prihvatiti pogrešku; novac – smanjuje slobodu velikodušnosti – planirati i dijeliti odgovorno.

Radni predložak:

SITUACIJA	ŠTO POSTAJE PREVAŽNO?	KOJU SLOBODU SMANJUJE?	KORAK RAVNOTEŽE
Cijeli dan provjerava novi uređaj.	_____	_____	_____
Govori ono što skupina želi čuti samo da bude popularan.	_____	_____	_____

Pobjeda mu je važnija od poštene igre.	_____	_____	_____
Sve procjenjuje prema tome koliko košta.	_____	_____	_____

Aktivnost 9: Shaw: sloboda znači odgovornost (rad u paru, 6 minuta)

Učenici će pročitati misao Georgesa Bernarda Shawa sa str. 22: „Sloboda znači odgovornost; to je razlog što je se mnogi ljudi plaše.“ Parovi će tu misao povezati s Aronom i narodom: koje su odluke slobodno donijeli, koju odgovornost nisu prihvatili i koje su posljedice nastale.

Rješenje: Narod i Aron donose odluke, ali ne preuzimaju odgovornost za vjernost Savezu. Sloboda bez odgovornosti prelazi u samovolju i donosi posljedice.

Radni predložak:

SLOBODNA ODLUKA	ODGOVORNOST	POS LJEDICA
Narod traži vidljivoga boga.	_____	_____
Aron pristaje izraditi tele.	_____	_____

Aktivnost 10: Obnova Saveza – četiri koraka (individualni rad, 6 minuta)

Učenici će prema završnom dijelu teksta na str. 22 složiti četiri kartice kronološkim redom i uz svaku dopisati jednu ključnu riječ.

Rješenje: 1. Mojsije se vraća na Sinaj – POVRATAK. 2. Četrdeset dana moli – MOLITVA. 3. Vraća se s novim pločama – OBNOVA. 4. Lice mu sjaji – BOŽJA PRISUTNOST.

Radni predložak:

REDNI BROJ	DOGAĐAJ	KLJUČNA RIJEČ
_____	Mojsije četrdeset dana moli.	_____
_____	Mojsije se vraća s novim pločama.	_____

_____	Mojsije se vraća na Sinaj.	_____
_____	Narod vidi sjaj na Mojsijevu licu.	_____

Aktivnost 11: Digitalna ilustracija – što vidimo prije nego čitamo? (rad u paru, usmjereno promatranje, 6 minuta)

Učenici će promotriti digitalnu ilustraciju zlatnoga teleta (digitalni udžbenik, str. 22). Najprije bez tumačenja opisuju položaj teleta, postolje, mnoštvo i dva lika lijevo. Tek zatim povezuju prikaz s tekstem.

Rješenje: Tele je uzdignuto na postolju i vizualno dominira; mnoštvo je okupljeno oko njega; podignute ruke upućuju na štovanje / slavljenje; dva izdvojena lika lijevo djeluju zabrinuto i odmaknuto od slavlja.

Radni predložak:

DETALJ	ŠTO VIDIM?	KAKO POVEZUJEM S TEKSTOM?
TELE I POSTOLJE	_____	_____
MNOŠTVO	_____	_____
PODIGNUTE RUKE	_____	_____
DVA LIKA LIJEVO	_____	_____

Aktivnost 12: Učimo iz umjetnosti (rad u paru i razgovor, 9 minuta)

Učenici će promotriti reprodukciju „Poklonstvo zlatnom teletu“ Nicolasa Poussina na str. 22. Prvo opažaju likovne elemente – gdje je najviše ljudi, gdje je tele, kako su figure raspoređene, koje se skupine kreću ili plešu i gdje pogled prirodno odlazi. Tek zatim povezuju prizor s biblijskim događajem i porukom.

Rješenje: Prizor je vrlo živ i pun pokreta; mnoštvo je okupljeno oko uzdignutoga teleta; skupine tijela i geste pokazuju slavlje; tele postaje središte događaja. Biblijski kontekst je idolopoklonstvo nakon sklapanja Saveza, a poruka upozorava koliko lako nešto stvoreno može zauzeti Božje mjesto.

Nicolas Poussin, „Poklonstvo zlatnom teletu“

Razgovor:

- Gdje se nalazi zlatno tele i zašto je važno što je uzdignuto? (Uzdignuto je i postaje vizualno središte štovanja.)
- Kako pokreti ljudi djeluju na promatrača? (Stvaraju osjećaj slavlja, uzbuđenja i mnoštva.)
- Koji je najveći kontrast između slike i Saveza sa Sinaja? (Narod koji je primio zapovijed vjernosti Bogu sada čast daje idolu.)
- Kako umjetnički prikaz pomaže razumjeti pojam idolopoklonstva? (Pokazuje da idol nije samo predmet nego središte pažnje, časti i ponašanja ljudi.)

Radni predložak:

PROMATRAJ	ZAPIŠI
SREDIŠTE SLIKE	
POKRET I GESTE	
POLOŽAJ TELETA	

ODNOS MNOŠTVA PREMA TELETU	
BIBLIJSKI KONTEKST	
PORUKA	

Aktivnost 13: Na prvom mjestu (individualni rad – crtanje bojicama, 8 minuta)

Učenici će u velikom srcu nacrtati jednostavan simbol koji pokazuje da Bog pripada na prvo mjesto. U četiri manja polja crtaju primjere dobrih stvari koje mogu biti važne, ali ne smiju postati „gospodari“ čovjeka. Ispod crteža pišu rečenicu: „Stvari su dobre kada...”

Radni predložak:

NA PRVOM MJESTU

STVARI

nacrtaj simbol

POPULARNOST

nacrtaj simbol

USPJEH

nacrtaj simbol

NOVAC

nacrtaj simbol

Stvari su dobre kada... _____

Mogući primjer rješenja:

NA PRVOM MJESTU

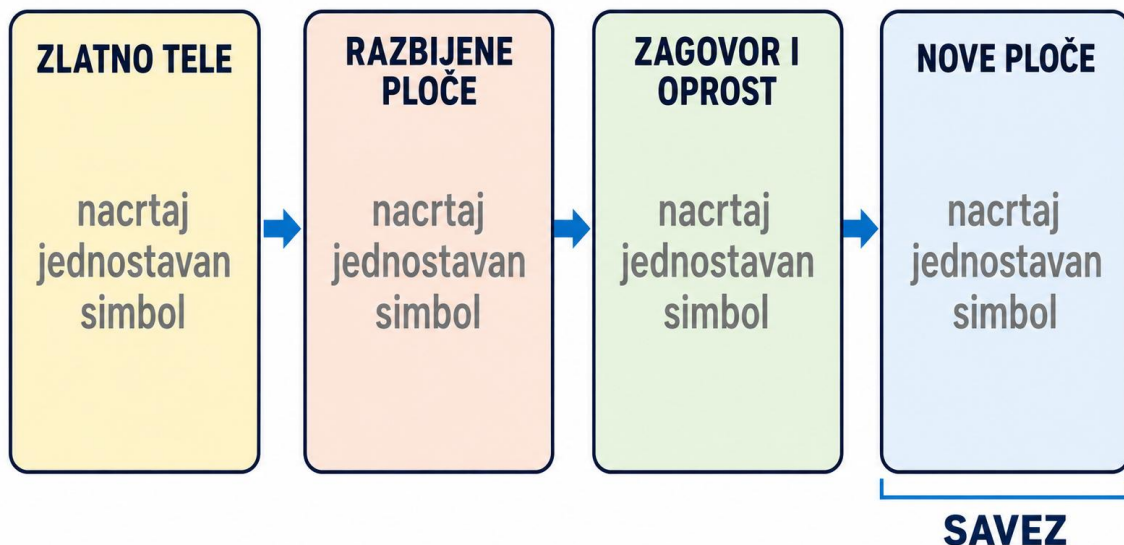
Stvari su dobre kada služe dobru i ne zauzmu Božje mjesto.

Aktivnost 14: Od raskida do obnove (individualni rad – crtanje bojicama, 8 minuta)

Učenici će u četiri polja nacrtati jednostavan slijed: ZLATNO TELE – RAZBIJENE PLOČE – ZAGOVOR I OPROST – NOVE PLOČE. Strelice trebaju pokazati da grijeh ima posljedice, ali da se odnos s Bogom može obnoviti. Uz zadnje polje pišu riječ SAVEZ.

Radni predložak:

OD RASKIDA DO OBNOVE

OD RASKIDA DO OBNOVE

Aktivnost 15: Poučna priča (individualni rad i razgovor, 7 minuta)

Vjeroučitelj će pročitati poučnu priču.

Bodovi koji su postali najvažniji

Luka je volio jednu igru u kojoj su se skupljali bodovi i posebne značke. U početku je igrao nakon zadaće i bilo mu je zabavno. S vremenom je počeo misliti samo na rezultat. Kad bi ga prijatelj zvao van, Luka bi rekao da nema vremena. Kad bi izgubio, naljutio bi se na sve oko sebe. Jednoga dana slagao je da je završio obveze samo kako bi nastavio igrati. Tata ga nije kaznio zbog same igre, nego ga je pitao: „Služi li igra tebi ili ti sada služiš njoj?“ Luka je shvatio da dobra zabava može zauzeti preveliko mjesto. Dogovorio je vrijeme za igru, najprije dovršavao obveze i ponovno se družio s prijateljima. Igra nije nestala iz njegova života, ali više nije njime upravljala.

Razgovor:

- Kada je igra prestala biti samo dobra zabava? (Kada je počela određivati Lukine obveze, odnose i istinoljubivost.)
- Koje pitanje mu je pomoglo vidjeti problem? (Služi li igra njemu ili on služi igri?)
- Kako je Luka vratio slobodu? (Postavio je mjeru i ponovno preuzeo odgovornost za obveze i odnose.)

Pouka: Dobra stvar postaje opasna kada zauzme mjesto koje joj ne pripada i počne upravljati čovjekom. Sloboda se čuva odgovornim izborima i ispravnim redom vrijednosti.

Aktivnost 16: Zapišimo! (individualni rad uz zajedničku provjeru, 6 minuta)

Učenici će dopuniti pet ključnih rečenica ponuđenim pojmovima. Nakon provjere ispravljaju samo netočne dijelove.

Rješenje: 1. NESTRPLJIVOST. 2. IDOL. 3. IDOLOPOKLONSTVO. 4. RASKID SAVEZA. 5. OBNOVA.

ZLATNO TELE

POJAM

DOPUNI REČENICU

Narod želi brzo rješenje dok Mojsije ne silazi s brda.

Predmet ili slika kojoj se pripisuje božanska moć.

Štovanje idola i klanjanje idolima.

Razbijene ploče postaju znak teškoga grijeha protiv Saveza.

Mojsije zagovara narod; Bog nastavlja voditi i daje nove ploče.

**IDOLOPOKLONSTVO • OBNOVA • NESTRPLJIVOST • RASKID
SAVEZA • IDOL**

Aktivnost 17: Radna bilježnica (individualni rad uz zajedničku provjeru, približno 10 minuta)

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 34–35 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 18: Formativna provjera (individualni rad i kratka zajednička provjera, 5 minuta)

Učenici će za svaku tvrdnju odabrati A, B ili C.

Rješenje: 1-A ; 2-B; 3-A; 4-B; 5_B; 6-B

1. Narod je zatražio zlatno tele jer...

- A) je Mojsije dugo bio na brdu
- B) je stigao u Obećanu zemlju
- C) je pronašao Kovčeg saveza

2. Idol je...

- A) svaka vrijedna stvar
- B) predmet ili slika kojoj se pripisuje božanska moć
- C) svaka umjetnička slika

3. Idolopoklonstvo znači...

- A) klanjanje idolima

- B) putovanje pustinjom
- C) obnavljanje Saveza
- 4. Razbijene ploče u događaju zlatnoga teleta pokazuju...
 - A) da je kamen bio loš
 - B) raskid Saveza
 - C) kraj Mojsijeva života
- 5. Mojsije nakon grijeha naroda...
 - A) napušta narod
 - B) zagovara narod pred Bogom
 - C) izrađuje novo tele
- 6. Na kraju Bog...
 - A) više ne vodi narod
 - B) obnavlja Savez i nastavlja voditi narod
 - C) briše Deset zapovijedi

Aktivnost 19: Digitalni zadatci (individualni rad, rad u paru ili rad u skupinama, 9 minuta)

Nedigitalna alternativa: Učenici u paru dobivaju pet pojmova: NESTRPLJIVOST – IDOL – IDOLOPOKLONSTVO – RASKID SAVEZA – OBNOVA. Razvrstavaju ih od uzroka prema završetku događaja i jednom rečenicom objašnjavaju povezanost.

OBNOVA – IDOLOPOKLONSTVO – NESTRPLJIVOST – IDOL – RASKID SAVEZA

Aktivnost 20: Mikropauza (frontalni rad, 2 minute)

Vjeroučitelj je koristi po želji u bilo kojem trenutku sata kada opadne koncentracija učenika. To može biti vic, zagonetka, pitalica, kratka šetnja po razredu, pokret ili druga pristojna aktivnost nevezana uz vjeronaučno gradivo.

Vjeroučitelj bez govora pokaže jedan jednostavan pokret (ruke gore, dlanovi naprijed, korak u stranu, dodir ramena), a učenici ga „zrcale“ kao u ogledalu. Nakon četiri pokreta zamijeni stranu i nastavlja rad.

III. ZAVRŠNI DIO – IZRAZI (približno 7–10 minuta)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja:

Razgovor:

- Kako nešto dobro može postati „idol“? (Kada zauzme mjesto koje mu ne pripada i počne upravljati čovjekovim izborima.)
- Što razbijene ploče govore o grijehu? (Da grijeh ozbiljno narušava odnos i ima posljedice.)
- Što Mojsijev zagovor i nove ploče govore o Bogu? (Da Bog ostavlja put oprosta, obnove i nastavka puta.)

Sinteza:

Učenici će u paru sastaviti jednu rečenicu koristeći sva četiri pojma: IDOL – NESLOBODA – ODGOVORNOST – OPROST. Rečenica mora izravno odgovoriti na središnje pitanje.

Mogući odgovor: Kad nešto zauzme Božje mjesto, čovjek lako postane njegov rob; odgovornost znači priznati posljedice, a Božja vjernost otvara mogućnost oprosta i obnove Saveza.

IDOL → NESLOBODA → ODGOVORNOST → OPROST I OBNOVA

Zaključak vjeroučitelja: Zlatno tele pokazuje kako nestrpljivost i potreba za nečim vidljivim mogu potisnuti povjerenje u Boga. Sloboda nije činjenje svega što poželimo: ona traži odgovornost. Grijeh narušava Savez, ali Mojsijev zagovor i nove ploče pokazuju da Bog ne prestaje nuditi put povratka.

Samovrednovanje:

Učenici će odabrati jedan od tri prikaza koji najbolje opisuje njihovo razumijevanje današnje teme. Izbor mogu pokazati prstima 1, 2 ili 3 ili ga zadržati za sebe.

TRI KORAKA RAZUMIJEVANJA

1

TREBAM POMOĆ

Još mi nije jasno što su idol i idolopoklonstvo.

2

UGLAVNOM RAZUMIJEM

Mogu objasniti grijeh i posljedice, ali trebam još povezati obnovu Saveza.

3

MOGU OBJASNITI

Mogu povezati zlatno tele, raskid Saveza, Mojsijev zagovor i obnovu.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti, ili dovršiti rješavanje RB, str. 34–35.

Ili:

Učenici će prepisati misao Georgesa Bernarda Shawa sa str. 22 – „Sloboda znači odgovornost...” – i u dvije rečenice objasniti kako se odnosi na događaj zlatnoga teleta.

Izborna domaća zadaća: Učenici će izmisliti jednu potpuno opću situaciju u kojoj dobra stvar može zauzeti preveliko mjesto i uz nju napisati dva načina kako sačuvati slobodu, bez navođenja osobnih podataka.

Završna molitva:

Bože, hvala Ti što nas ne napuštaš kada pogriješimo. Pomozi nam da ništa stvoreno ne stavimo na Tvoje mjesto. Daj nam odgovornost za naše izbore, hrabrost priznati pogrešku i pouzdanje da se s Tobom uvijek možemo vratiti na put dobra. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili...

ili:

Učenici će poslušati pjesmu „Anđele, čuvaru mili...“; 3:36; Autor: Marinko Grubešić; Izvor: YouTube.

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvod, pregled domaće zadaće, motivacija i najava teme	6 minuta
Aktivnost 1: Obrada teksta / sadržaja	10 minuta
Aktivnost 3: Zašto su željeli boga kojega mogu vidjeti?	6 minuta
Aktivnost 7: Mojsije ponovno zagovara	5 minuta
Aktivnost 12: Učimo iz umjetnosti	6 minuta
Aktivnost 16: Zapišimo!	5 minuta
Aktualizacija, sinteza, samovrednovanje i završna molitva	7 minuta

Ukupno: 45 minuta. Mikropauza se koristi samo po potrebi; tada se skraćuje predstavljanje skupina ili završna rasprava.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

- ☐ Mogu li učenici objasniti što su idol i idolopoklonstvo?
- ☐ Mogu li povezati zlatno tele s grijehom, neslobodom i raskidom Saveza?
- ☐ Mogu li objasniti značenje razbijenih ploča i Mojsijeva zagovora?
- ☐ Mogu li opisati kako se Savez obnavlja i što nove ploče znače?
- ☐ Mogu li na Poussinovu prikazu najprije opažati likovne elemente, a zatim ih povezati s biblijskim događajem?